

1-31

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

Főszerkesztő:

Tóth Lajos

Társzerkesztők:

Majoros István Bodnár István

Hegedüs Imre Gutper Imre

Felelős szerkesztő:

Kalmár Lajos

T A R T A L O M:

Felelős sz.: ? — Nagy István: „Tanár Úr kérem . . .“ (Diák Úr kérem!?) — Damaki: Édesapám. (Vers.) — Nagy István: Alázat. (Vers.) — K. L.: Öreg diákok. (Farkas István.) — Gutper Imre: Önkinzókör. — Majoros István: A Tükör előtt. (Jáhve küld.) — Novotny Gyula: Tudósítás a frontról. — — : Anekdóták. — — : Dr. Kun Zoltán. — Kárász József: Két szál gally: egy élet. — — : Cziáky Endre. — ujlaky: Irodalom. — Művészet. — Hirek — Kazay József: Grafológia. — Szerkesztői üzenetek.

.....
Megjelenik július és
augusztus kivételével
havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre 3,— pengő
Félévre 1.50 pengő

.....
XLVIII. évfolyam.

Szeptember hó.

1932

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK

LORÁNTFY U. 8. CIPŐÜZEM ÉS CIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZ!!

Külön mértékostály !!

! A diákság évek óta felkarolt cipésze !

Megrendelésre készít elsőrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindennemű sportcipőket vízhatlan minőségben, szolid árak mellett. **Javítások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek !

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házicipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben legjobb minőségű **cipőkrém, lack-olaj, cipőfestékek**; vadász- és sicipőkhöz **cethal-cipőzsinór**; alacsony természetűeknek **belső sarokemelő**; elsőrendű **cipőzsinór**; fájóslábúaknak **ludtalp-betét** és mindennemű talpbetét-különlegességek !

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

40 év óta áll fenn

id. Szepessy István

villanyerőre berendezett

sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legkedveltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,

fehér és barna kenyerek.

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközöltetnek

Dobozy István

Sárospatak,

☪ a Patikaközben. ☪

a diákság felkarolt borbély és fodrászmesterének modern műtermében.

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

XLVIII. évfolyam.

Szeptember hó

1932.

Főszerkesztő:

Tóth Lajos

Társzerkesztők:

Majoros István

Bodnár István

Hegedüs Imre

Gutper Imre

Felelős szerkesztő:

Kalmár Lajos

Igaz, hogy nagy elhatározásokkal indultál az évnék? Elhiszem neked, de kíváncsi vagyok, hogy hány kérdésemre tudsz megfelelni? Gondolkoztál-e azon, hogy ebben az évben hogyan könnyítesz szüleidnek sulyos helyzetén, akik azért vonják meg maguktól sokszor a falatot, hogy te tanulhass? Tanulsz-e majd úgy, hogy ne kelljen melléd nevelőt fogadni? Hány órát tanulsz naponta? Melyik tantárggyal akarsz különösképen foglalkozni? Melyik modern nyelvet fogod ebben az évben elsajátítani? Remélhetőleg tudod ezt a mondást: ahány nyelv, annyi ember? Túl vagy már azon, hogy „Extra Hungariam non est vita”? Van-e már terved arra, hogy ebben az évben hány magyar és idegen íróval fogsz közelebbi ismeretségbe jönni? Azt tudod, hogy a Réger nem ér semmit? Ugy hallom, hogy dicsekedsz azzal, hogy atheista vagy? Biztos vagy a dolgokban? Gondoltál-e arra, hogy mennyit ártasz vele ha hengegéseddel másokat is a kételybe viszel? Miért mosolyogtál az évmegnyitó istentiszteleten? Arra nem gondoltál, hogy ebben az évben tisztább életet fogsz élni?

Tudsz az ifjuság mai nagy kérdéseiről? Vagy téged nem érdekel semmi? Te nem keresed a jobb utakat? Van-e valami terved arra, hogyan lehetne különb a pataki diák? Tudod, hogy a pataki diák sokszor megérdemli a „csiszlik” nevet? Gondoltál-e arra egyáltalában, hogy ebben az évben különb leszel, mint tavaly?

Felelős. (A kérdésekért te is felelős vagy.)

A dohányzás és az ivás valami szewélytelen, meddő és könnyen rablott mámor; és én minden mámorban az életérzés fokozását, nem pedig fogyasztását keresem.

André Gide

„Tanár Úr kérem . . .“

Diák Úr kérem ! ?

Olvastam a juniusi Közlönyben megjelent cikkét és nagyon elgondolkoztam a felvetett kérdéseken. Tanárnak készültem. És akkor olvastam ezt az írásocskát. Hogy a mai ifjuság sorsa . . . ? Hogy mennyit kell tanulni és ezt nem bírja, mert három tanítványa van . . . ? És a tanárok szemére veti az elsőosztálybeli elhanyagoltságát . . . ? És hozzám vág egy pedagógiai kérdést: az elemi és gimnázium . . . ? És a siralmas jövő . . . ? „Jaj! Atyám a jövő“ . . . ? De Diák Ur kérem! Meggondolta maga az egész dolgot, mikor leirta ezt a cikket? Körülnézett-e maga körül? Megnézte-e azt a sajnálatra méltó, siralmas-jövőjű ifjúságot minden elképzelhető helyen? Meggondolta-e maga a tanárok helyzetét? Hát nem! Mert akkor egyenesen a kultuszminiszter urat szőlította volna meg, vagy más vezető egyéniséget, nem a szegény középiskolai tanárt!

Vegyük csak sorra a megállapításait:

„400 diák között egyedül éreztem magam.“

Gondolja el, hogy a 400 diákhöz 20 tanár van és így minden tanárra 20 diák esik. És mit kezdjen ez a szegény tanár ezekkel az idegen emberekkel? Mit kezdjen azokkal, akik a „Faluból“ jönnek, mikor ugyanakkor itt vannak a városiak is? Vagy menjen el hozzájuk külön-külön a „gárdákba“ és mikor elmegy, hallgassa meg a betett ajtó előtt az utánna kitörő röhögést: „Miért volt ez itt? Mit akart itt?“ Ajánlok egyet: próbálják meg maguk, hetedikes, nyolcadikos urak, válasszanak ki egy-egy elsőst és látogassák meg egy párszor; évközben mondjuk egy héten egyszer, meglátják, hogy az akkor is épp olyan egyedül lesz, mintha nem lennének mellette. De próbálják meg.

„10 éves koromban kiestem a családból és majdnem önálló lettem.“

Ugy hiszi, hogy azok az iskolai törvények túl ridegek és azon túl nem talál semmit? Diák Ur kérem, próbált maga egy tanár lelkébe belenézni nem az aoristosok és ígeragozások között, hanem az elejtett szavaiban? Tudja-e, hogy a mai korban a legtöbb család felbomlóban van? Az anyák, apák kenyeret keresnek. A gyermekek idegen világnézettel idegenül néznek az „öregekre“ és bizony, Jézus nem-békessége kezd nagyon is valóra válni. Az iskola még kevésbé adhatja meg a családi meleget. De maga, Diák Ur, ha úgy gondolja, hogy a lélek melegebb és mélyebb ideje érkezett el, tanítson meg minket is a családi fészek puhaságának a vágyára és Diák Ur kérem, próbálják maguk a mendurtt ne csak mendurnak nézni! Önállóság? Örüljenek, hogy önállóak. Maguk, míg gimnazisták, mindent tehetnek — persze azon a néhány formulán túl! Maguk élhetnek különféle világnézetekben, gondolkozhatnak: nos, miért mégis „önkinzó-lör“ az Önképző-kör?

Higye el, hogy nem önálló egy pataki mendur, mert maguk a jó cimborák nem engedik önállónak lenni.

„Nehéz volt egyszerre megszoknom a könyvet és az önállóságot.“

Utasíthatnám, mint feljebb tettem, egyenesen a kultuszminiszter úrhoz, aki megreformálta az elemít (már ahol nem ütközött középkori felfogásokba!), de nem reformálta meg a középiskolát. És nem is reformálhatta meg. Mert nemcsak új tanerőkkel dolgozik ő sem, hanem néhány évtizedes emberekkel, akik ugyan a maga jajgatását sem fogják elolvasni, Diák Ur kérem, mert nem elég *ambiciózus* és nem a Szilveszteréj szerepéről szól Petőfi életében.

„Tárgult a lelkiismeretem . . .“ „Gyermek voltam, szabad voltam.“

Hetedikes, nyolcadikos Diák Ur! akinek a nevében akar szót emelni ez a cikk, nem látja maga a világot? Ezzel a mondatával valami nagyon építő dolgot akart mondani, de a világ ma már mindenén tágitott egy sort. Nem vagyunk pl. a nevelés szempontjából Spártában és maguknak még ez sem elég; de azért közben siránkoznak, hogy miért nem vagyunk Spártában. Ha Spártában lennénk, a ma születő kisdedek legnagyobb része kikerülne a Taigetos hegyére és ma már rettenetesnek találjuk, hogy Gurgolov lefejezését szadista dühvel írják le az ujságírók. Hogy mi itt a baj a lelkiismeret körül? Tegyük fel, hogy a Diák Ur a középosztályból származik. Akkor ennek az osztálynak a buta előítélete szerint feltétlenül proletárrá lenne, ami csaknem olyan bűn, mint kommunistának lenni az ős patinás szokások szerint, ha nem kinlódik nyolc évet és le nem teszi hármasan is az érettségit. Egy ref. lelkész mondotta a fiáról, aki mikor nem érzett magában tehetséget a középkori kódexek tanulmányozásához az egyetemen, egyszerűen ott hagyta és el akart menni munkásnak: „Ha beszélni akar valahol, feltétlenül kell lennie diplomájának, mert anélkül senki!“ Hogy milyen intelligenssé és műveltté válik egy egy ifjuember a középiskolában, méltó példa erre az érettségi bállok magas színvonala és azok a témák, amikről egy érettségizett urral lehet beszélni: „Milyen jó komájuk voltam és mégsem vittek el inni az érettségi bál utáni reggel!“ Vagy ha két különböző iskolából két érettségiző kerül össze, órákon át is az érettségi pletykákat beszélnek meg. Nem a nevelési rendszerben van itt az alapvető hiba, Diák Ur kérem, hanem a múltban, ebben a ráncos arcú vén banyában, amely post equitem sedet és befolyásolja minden gondolatunkat és cselekedetünket. Természetesen megcsapja a mai iskolát destruktívsgá szele. Az, hogy úgy egyszerűen kinezni itt magát az embernek nem érdemes és hogy ez a múlt száz féle limlomos szokásaival legnagyobb örültség az emberi élet szempontjából stb. akkor aztán beszélhetnek ambicióról, jövőről; rendezhetnek a tanár urak a mai rendszerrel az osztályban versenyt, hogy ki tudja legjobban a magyar verseket, tűzhetnek ki pályadíjakat, amelyek úgyis néhány arra temté lesz; a többi pedig lézeng és vegetál és nem tanul,

„mert nem tudtam, hogy miért tanulok“.

Talán nem látta a kész irodát, lehetőleg olyant, amelyben a Forr a bor igazgatója ült és ezért nem látott semmi célt maga előtt? Tehát Diák Ur kérem, türes az élet nagyon, mert állás nélkül lesznek, azért nem érdemes azt a néhány falat szépséget, ami a gimnáziumban jut, összekoldulni a szellem-proletárjainak. Elismerem, hogy kenyér ma nem igen fog jutni az életbe készülőknek. De hol marad az ifjuság szociális célkitűzése és érdeklődése? Az sem több a hazafias ódai hangnál, hogy ilyen céltalanul kell állaniuk?

„Ma már tanulok” — írja — „de nem tudok eleget tanulni, mert sok a tanulnivaló.” Nem írja meg, Diák Ur kérem hogy miért is tanul? Mert a jövőre kell készülnie? És ennek tudatában van? Elhiszem, hogy nehéz diáknak lenni heti 36—40 órával, de nehéz tanárnak lenni meg nem érve és beszorítva múlt és jövő őrítő malomkövei közé. Hivatalosan küzdeni a múltért lelkiismeretesen dolgozni a jövő számára, amely elvesztette a múltját . . .

Higye el Diák Ur kérem, nagyon akartam tanár lenni. Új szépségekkel, gazdagon indultam el, de láttam, hogy az utam ebben a káoszban a semmibe visz és ma egy új uton megyek, ma még egyedül, vergődve, de azzal a reménnyel, hogy bele tudok látni a jövőbe és utam céljaként nagy-nagy fényességgel tudok célt mutatni a mai céltalanul vergődő ifjuságnak.

Nagy István.

A cikkirő más szempontból nézi a kérdést s így neki is természetesen igaza van.

Kalmár Lajos.

Édesapám

Mindig borús a nézése,
bús, szomorú, sosem nevet;
sokszor úgy bánt ez engemet.

Gondolkozik szótlan, némán,
szeme magaelé mered;
lelkem ettől meg-megremeg.

Mi fáj? mi fáj, Édesapám?
Gondolom csak, de nem kérdem,
bántaná a kérdezésem.

Fáj az élet, Édesapám?
Nehéz, tudom, nehéz nagyon,
hogy könnyítsem, azt akarom.

Édesapám, szóljon hozzám
ossza meg a gondját velem,
a terhét én megemelem.
— Mindezt magamban gondolom,
de mondani nem, nem merem.

Damaki.

Alázat.

Most vedd magadra hófehér ruhádat,
Most illatozd be mirrhával szobádat,
Mert rálehelte lelkedre az alázat.

Most levetetted vörös tiarádat,
Kaján mosoly nem rángatja a szájad,
Most porban ülsz és rajtad az alázat.

Most ünnepi csend lakja szürke házad,
Most bamba lelked semmire se lázad,
Most térdepelsz és imád is alázat.

Most nem dübörg a véred, hő a lázad,
Most nem táncol a zörgő furcsa vázad,
Most sorsod egy az étellel: alázat.

Ez most a minden és most mindent átad,
A szíveket és amit csak kívánhat
A büszke éned és zsiibongó vágyad;

Megtisztít, lemos; tiszta lesz az ágyad.
Hús mirrha illat lengi be szobádat
És lelkedet öleli az alázat.

Nagy István.

Öreg diákok.

FARKAS ISTVÁN.

Kedves kötelességünknek teszünk eleget, amikor kerületünk új püspökével nyitjuk meg ezt a rovatunkat, amelyben szeretnénk azokat is szóhoz juttatni, akik már nem ülnek a főiskola padjai között, de még mindig az Alma Mater fiainak érzik magukat, akikre nemcsak a főiskola, hanem mi, mai diákok is büszkék vagyunk, hogy az ő utódaik lehetünk.

Sajnos, csak rövid ideig beszélhettem vele, de ő megmutatta, hogy pár szóban is lehet sokat mondani. Nem fűzök szavaihoz semmit; aki olvasni fogja őket, commentár nélkül is hatni fognak rá.

— Hogyan került Főtiszteletű Ur a főiskolába, mint kisdiaák? — szólta az első kérdésem.

— Édesapám, aki már nagyon fiatalon gyülekezetünk főgondnoka, jómódu kisgazda, vallásos és példás életű ember volt, édesanyámmal, a szelid jólelkű asszonnyal együtt, akinek a szive ma is csak szeret s aki a legboldogabb édesanya Magyarországon, azért verejtékezett s arra kérte az Istent, hogy fia az Ő szolgája lehessen s örömmel hoztak el Patakra lelkipásztorunk s tanítói kívánságára.

Gonda Balázs volt a lelkész, Zsádon Lajos és Sebő Lajos pedig a két tanító. Áldja meg őket érte az Isten.

A hangja remegett a boldogságtól, miközben beszélt. Bizony, akkor még nem igen gondolhatta a berceli kisdiaák, hogy ő valamikor a pataki főiskola nagy embere lesz.

— Mi volt a legnagyobb diákkori élménye a Főtiszteletű Urnak?

— Nehéz erre válaszolni, mert hiszen a *pataki diáknak minden nap élmény*, de meg az ember önzővé is válik. De ha kérdezem, elmondom. Harmadéves koromban Novák Lajos szeretett professzoromhoz mentem egyszer colloquálni. Nem gondoltam, hogy olyan könnyen fog menni. Ugyanis minden colloquium nélkül elkérte az indexemet s ezekkel a szavakkal írta be a jelest: „Farkas úr, tudom, hogy mindig alaposan szokott készülni.“ Én természetesen jó arcot vágtam a dologhoz; de még inkább csodálkoztam, amikor tovább folytatta: „Maga beadott egy pályamunkát, amire mi a Vay-díjból nem egy, hanem két jutalmat adtunk. Az egyiket, mert harmadéves létére ilyen jó prédikációt írt, a másikat pedig azért mert ezzel lefőzte a negyedéveseket.“

— Másik élményem pedig az a boldogság volt, amikor a „legjobb diák“, majd pedig szénior lettem.

— A harmadik meg, amikor bucsuztam s összecsókoltam az Alma Mater falait, amiket mindig mint édesanyámat szerettem.

— Mi a Főtiszteletű Ur véleménye szerint a mai pataki diák elsőrendű feladata? — kérdeztem tovább.

— *Élni az evangéliumnak, nem szomorkodni, hanem örülni!* Ne felejtsetek el, hogy az evangélium mindig örömmüzenet. De nincs jogotok szomorkodni sem, mert *a szüléteknek jobban fáj a ti bizonytalan jövőtök.* Há megszakad a szívetek is mosolyogjatok, már csak azért is, mert ennek az iskolának vagytok a fiai. Büszkén mondhatom, anélkül, hogy a többi kicsinyitenénk, a pataki teológia első helyen áll az országban, nektek méltóknak kell lenni iskolátokhoz. Szeressétek ezt az iskolát! Nektek nem szabad szomorkodnotok. Vegyetek példát a magyar gazdáról, akinek most is nagyon rossz termése volt s már fényesíti az ekevasat s annak a csillogásában is az Isten dicsőségét látja ragyogni. S ezért nektek, mint a jövő lelkipásztorainak mondom, szeressétek ezt a népet, *amely nemcsak ennek az országnak, hanem a magyar evangéliumi keresztyénségnek is az alapja.* Náluk van még hit, ők még szeretik és félik ma is az Istent. Szeressétek ezt a népet, de jaj lesz néktek, ha csak a kongruáért fogjátok őt szeretni.

— Legyen tehát ez az üzenetem az ifjuságnak: örüljetek, dolgozzatok, szeressétek a főiskolát és szeressétek a falu népét!

Tűz égett a szavaiban s ebben a tűzben kell a pataki diáknak is megedződni.

K. L.

Önkinzókör.

A találékony diáknyelv az Önképzőkört Önkinzókörnek, a benne folyó munkát önkinzásnak nevezte el. Nézzük közelebbről az elnevezés jogosultságát. Vizsgáljuk meg, hogyan képezi, stilszerűbben kinozza magát egy tönkretett ország ifjusága, hogyan készíti a jövőjét.

A gyűlés 11 órára volt hirdetve s már negyed 12 felé kezdenek gyülekezni. Lassan-lassan szivárognak s félre 26—30-an vannak együtt.

Bemennek egy tanterembe, kezdődik a gyűlés. Az A—U-ig jelzett hallgatóság helyet foglal — lehetőleg a hátsó padokban. Az első padban X kisasszony ül, kit a titkár hosszas rábeszélésre nyert meg családteknek.

Az első szám U ur szabadelőadása Tolsztojról. Lenyügöző előadásában világosan tárul elénk a Tolsztoj által profétált új világ fenéséges horizontja. A tagokat minden érdekli, csak Tolsztoj és az előadás nem.

K ur hatalmas munkába fogott. Nagy szakértelemmel faragja a padba bódvamenti ideáljának a nevét. F ur a Pesti Hirlap legujabb szenzációs regényét a „Titokzatos házasság“-ot olvassa s nem tud

semmi másról. T ur nagy lelkiismeretességgel manikürözi kacsóját. M ur bájosan mosolyog ismétellen elolvasva egy dócistának kalandos uton érkezett levelét. H ur N urral egy új tekerccselési módon vitatkozik s a többiek hasonlókkal foglalkoznak.

Egyszere élénk mozgás támad. Z és Y kisasszony lépnek a terembe s helyet foglalnak. A mögöttök ülő E és D ur azonnal működésbe lép és négy lény ezzel végleg elveszett a gyűlés számára.

Vége az előadásnak. Ketten bírálják s megdicsérik. X kisasszony szökell fel az emelvényre s elfogultan belefog a három Áprili-vers előadásába. Lassan nekibátorodik s átszellemült arccal adja vissza a kedves költemény értékeit. Nagy érdeklődés mutatkozik; még K ur is abbahagyja a faragást s F ur kivételével feszülten — nézik X kisasszonyt.

Ropogó taps közben libben le pirulva az ünnepelet, Z és Y kisasszony halványan sárgul.

B ur lép fel a pódiumra s előadást tart Hitlerről és a hitlerizmusról. Az objektív előadásban élesen domborodik ki Hitler önzetlen és rendíthetetlen egyénisége s a nemzeti szocialista párt heroikus és reményteljes, de nem mindig tiszta eszközökkel vívott küzdelme.

Az előadó lelkesen beszél, három ur figyel, a többiek teljesen leépitették figyelmüket.

M ur hegedűjátéka után, mely némi érdeklődést vált ki, egy talpraesett felolvasás hangzik el a vitorlázórepülésről. Négyen figyeltek oda.

Vége a műsornak. K ur már az utolsó karcolásokat végzi s meglepégedetten szemléli művét. F ur már az utolsó lapokat olvassa. E és K ur már végleg kimerült.

Hátra vannak még az indítványok. Általános érdeklődés közepette feláll Sz ur s indítványozza, hogy az önképzőkör szerezzen be egy gumilapos pingpongütőt. A helyeslés moraja közben emelkedik szólásra G ur, ki azon véleményének ad kifejezést, hogy inkább parafást kell venni. Megindul a gyilkos küzdelem. A társaság két csoportra oszlik s a forró légben egymásután ugrálnak fel a kör érdekeit szívükön viselő urak s egyik a gumi, másik a parafa mellett hoz fel nyomós érveket.

A lázban égő tömeget hasztalan próbálja csillapítani az elnök, végül szavazást rendel el. A gumisok győznek pártjuk nagy gaudi-uma, az ellentábor nagy levertsége mellett.

A gyűlésnek vége s a hazafelé szállingózó tagok még mindig a gumi és parafa előnyeit vitatják. Egész estig ez marad a főtéma. De fél 9-kor nyomtalanul elsöpri a föld színéről az új szenzáció: a Fradi 7:0 ra verte a Hungáriát. Ez már napokig az érdeklődés középpontjában marad.

Majdnem elfelejtettem megemlíteni, hogy a gyűlést az elnök a Hiszekegy elmondásával nyitja meg. A kör nagy részének ájtatos arckifejezése mellett vallja többiek nevében is: „Hiszünk Magyarország feltámadásában!”

Gutpre Imre.

A Tükör előtt.

Jáhve küld.

Ámos 7₁₅ „Menj el és prófétálj az én népemnek az Izráelnek.“

Messze Keleten az Efraim fennsíkainak csendes legelőin pásztorolja nyáját a tékoai juhász. A nyáj halk szuszogással legelészik körülötte, ő pásztorbotjára támaszkodva néz a nyáj közé, és szemét mereven a földre furva, gondolkozik. Mi foglalkoztatja olyan mélyen? Talán a nyáj gondjai merevítették meg az egész embert tekintetével együtt? Igen, a nyájról gondolkodik. A nyáj között benézve a föld mélyébe, tekintetének távolpontjában egy másik nyáj rajzolódik szeméi elé és gondolatainak csendjében elfojtott, tompa hangot hall. Mintha valami feneketlen mélységből jönne és hozzáérve már csak leheletszerűvé fáradva szólna.

— Prófétálj.

Gondolataiból kirebben. Mi az? Nem érti, hogy mit jelent, csak annyit érez, hogy nagyon mélyről jöhetett, mert nagyon tompa hang volt. Valóban mélységből hangzott fel: lelkének mélységéből.

A felborzolt lélek azonban megnyugszik ismét, visszatér előbbi gondolatkörébe. A nyáj gondjai. Mennyire elszéledhet a nyáj. Mennyire koszorítják a kicsinyeket maguk közül. Az itató vályúnál hogy összetapossák őket és milyen nyugodtan tudnak szunnyadni letaposott kicsiny társuk mellett, öntudatlanul alusznak a Baál-bokrok tövében.

A nyáj között a mélyre néző szem felemelkedik most a láthatárig s a nyáj kicsinyeinek sajnálata most remegő fájdalommá változik át. A távolban, nagyon-nagyon messze a láthatáron egy hatalmas kéz sáskát bocsát Karmel kisarjadt növényeire. Ennek láttára már a fájdalom szavakban is utat tör.

— Uram légy kegyelmes, hiszen Jákób kicsiny, hogy állhatna meg?

— Nem lesz meg — hangzik a válasz kiengesztelődötten az előbbi tompa hangon, de most már érthetőbben. Mielőtt azonban a fájdalom lecsillapodott volna a lélekben, tűz jelenik meg szeméi előtt s pusztítani indul a népek felett. E látvány mélyebbre csap lelkébe s a kérdés is mélyebbről fakad.

— Uram, Jákób kicsiny.

— Ez sem lesz. — A lélek azonban már ég, a tűz lángbaborította: Jáhve, az Örökkévaló, el akarja pusztítani népét, az ő honfitársait.

A csendet még mindig csak a nyáj legelészése zavarja, de hiába a csend, a nyugalom már nem tért vissza. Az izzó lélek mélységein keresztül ismét kong a szózat.

— Mit látsz Ámós? — A saját nevének említésére még egy korbácsütést érez a lelkén s rettentő aggodalmak közt felel.

— Egy kosár érett gyümölcsöt. — A lángban izzó lélek bele-néz a messzeségbe és az aggódo figyelem rémes gondolatok között vár. Mit jelentenek ezek? . . . A tompa hang most hatalmas robajjal tör fel a mélyből.

— Vége népemnek! — A kétségbeesés teljesen erőt vesz a pásztoember lelkén és a feldúlt lélekmélységen keresztül most már velőtrázó oroszlanordítással tör fel a szózat.

— Menj! Prófétájl: Nem bocsátok meg népemnek.

A kérges tenyérből kifordul a pásztorbot s elzuhanásával meg-rebbenti a közelében lévő néhány juhot. A nyugodtan legelésző nyáj pásztor nélkül marad, de pásztorot kap a büntudatlanság álmában szétszéledve heverő nyáj: Izráel.

Majoros István.

Tudósítás a frontról.

Az iskola kapuinak megnyitása sok oly ifjúsági, diákproblémá-nak felvetődését, programmon való tartását jelenti, melyek bevezeté-séül, helyes irányba való tereléséül legcélravezetőbb az egyes intéz-mények fejeitől származó nagy horderejű nyilatkozatok figyelembe-vétele. Az 1932—33. iskolai év megkezdődésével részint új, részint régi diákkérdések nyomultak előtérbe. Jónak láttuk ezekkel kapcsola-tban kérdést intézni az egyes intézmenyek vezetőihez, akik kész-séggel adtak válaszukban iránytjelölő felvilágosításokat.

Dr. Mátyás Ernő akad. és közigazgató úrnál tisztelegtünk. Ügy-vezetésének körébe tartozó kérdéseinkre a következőket mondotta: *A teológus és képzős ifjúság körében milyen közös mozgalmat látna szívesen Nagytszeteletű úr, amely hivatva volna a két hivatáskört be-töltő egyházi férfiak, kinn az életben való harmóhikus együttműködését biztosítani? A helyzet ugyanis az, hogy legtöbb helyen a paróchia és tanítói-lak, megértés dolgában nagyon távol vannak egymástól.* A kér-dés nagy horderejű és állandóan foglalkoztat bennünket. A jelekből ítélve minden remény meg van a siker biztosítására. A legfontosabb eszköz az, hogy a pataki képzőben ugyanazon nevelési elvek jutnak kifejezésre, amelyek a teológián megvannak. Tudniillik az evangé-liumi nevelés gondolata. A másik nemkülönben kisebb jelentőségű eszköz az, hogy a képzős bibliakörök vezetői között három teológus van, akik mindenestre hathatósan szolgálják annak bemutatását, hogy feladatunk közös és azok megvalósításához az összefogás elmaradha-tatlan, szükségképi tényező. Egyebekben a Kálvin-körtől is sokat remélek. *Milyen stádiumban van a lelkésztanítótság kérdése?* Ez az ügy is örvendetesen közeledik megvalósulása felé. Jelen esetben a kápláni vizsga letétele után egy éves képzős tanfolyam felállításáról van szó, amelyre az ifjak saját elhatározásukból jelentkezhetnek. A tanfolyam helyére nézve a kultuszminiszteri rendelet irányadó, amely úgy intézkedik, hogy csak ott lehet a tanfolyamot felállítani, ahol ref. tanítóképző van. Sárospatak e tekintetben nagyon szerencsés és így az ország összes lelkésztanító jelöltjei itt hallgathatnák a képző elő-

adásait. A theol. internátus és konviktus szintén támogatásul szolgál. Természetesen az egy évi tanfolyam a kápláni évbe beszámítódna. *A délutáni órák jelentős csökkentése kapcsán lehet-e remélni a tantárgyak redukcióját s a szemináriumi órák szaporítását?* Egy-két éven belül nem, mert ezt a tantervi utasítás általános reformja kell hogy megelőzze. A szemináriumok a rendes előadásokat nem pótolják. Fontosnak tartom azonban a szemináriumokat is a tudományos önképzés szempontjából. Tudományos buvázkodásra, kutatásra, több aktivitásra ad alkalmat, mint a rereptív óra hallgatónak. Nagy fontosságot tulajdonít Karunk az internátus további fejlesztésének, mert ez a papnevelést és elmaradhatatlan fegyelmet nagyon bevált módon pótolja. *Lesz-e szüreti vakáció?* Igen! Hosszas tanácskozás után, nagy ellenvetések harca között megszületett 4 nap, október 18 tól 22-ig.

További feleletre váró kérdéseink Elekes Imre gimn. igazgató úrhoz vittek. Lekötelező szívéllyességgel fogadott és állt rendelkezésünkre *A bizonytalan kilátásokra tápot adó létszámcsökkenés foglalkoztatta-e olyképen az Igazgató urat és tanári kart, hogy az iskolazás költségei mérsékeltesse?* Felettébb módon. A beiratkozásoknál észlelt apadás oka azonban nem a költségek magas voltában található, hanem eddig az ifjúságunk zömét tevő gazdaszülők katasztrófális szegénységében, a rozsdá és árvízkarokban. Egy édesanya például 75 km t gyalogolt, hogy itt fia számára segélyért esedezzen. Tragikus események színhelye kérem hivatalom nagyon sok ízben. Költség mérséklésben reménykedhetünk. *Jelent e szelekciót az angol internátus felállítása?* Bizonyos szempontból, mint például étkezés, igen, de egyebekben tanulás, felügyelet, fegyelem és bánásmód tekintetében nem. Az angol internátus lakói nem kiváltságosak, viszont az is nyilvánvaló, hogy méltán elvárhatják a szülők és azt be is kell látnia mindenkinek, hogy az ott beszedett díjak mellett sok mindenben mást vagyunk kötelesek adni, mint annak aki a legminimálisabb költségeket fizeti. Ha valóra válik a vidéki tanulóink részére elgondolt hasonló internátusunk, nem lesz szelekcióról szó.

Mit vár az Igazgató úr a theológus internátusi felügyelők működésétől? Ennek a rendszernek a visszaállítása a hagyományokra való tekintettel történt. Itt is, mint mindennél a felügyelők egyéniségein fog mulni az eredmény. Bizalommal tekintek munkájuk felé.

A szíves fogadtatások és jelentős nyilatkozatok után Kovács Dezső tanítóképző intézeti igazgató úrnál tettünk látogatást kérdéseinkkel. *Van-e szó a tanítói pályának egyetemi végzettséghez való kötéséről?* Jelenleg nincs, de nézetem szerint arra semmi szükség. Azokat, akik ezt forszírozzák, a hiúság és az anyagiak vezetik. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az intézet falai között 5 esztendőlt eltöltött növendékek, a közvetlen tanítói pályára való neveléssel, hézagok nélkül oldják meg feladataikat. Az egyetemi előadásos rendszer nem felel meg a tanítóképzésnek. Ezt mutatja az a tény is, hogy más főiskolákról idejött és ötödévre beiratkozott ifjak sohasem tudják feladatukat úgy ellátni, mint a mi, főiskolai képesítés nélküli fiaink. Bizonyítja a felfogást az is, hogy a legujabb miniszteri rendelet az

egyetemi képesítéssel bírókat ma már nem az ötöd, hanem a negyed évre engedi beiratkozni. A III. Orsz. Tanügyi Kongresszus oly memorandumot szerkesztett, amely kívánatos is, hogy a tanítói képesítés négy, a mai képzésnek megfelelő esztendeje mellett, két év magasabb, főiskolai tanítóképzéshez köttessék. Ennyiről lehet csak szó.

Milyen eszközöket látna legalkalmasabbnak az Igazgató úr, a tanítóképzős és teológus ifjúság harmónikus együttműködésének biztosítására? Ennek a kérdésnek a megvalósításánál természetzerű nehézségeket látok. A korkülönbség, a gondolkodás és felfogás közötti különbség, nemkülönben a főiskolai nívóban látom az akadályokat. A teológus urak lenézik a képzősöket, sokat képzelnek magukról, mint ahogyan azt az érettségít nyert fiatal ember is teszi. Bizonyos ellenséges hangú düh állapítható meg mindkét ifjúság részéről. A tavalyi gimn. és képző intézet közötti futballmérkőzés fejleményei, amikor a teológusok nyíltan tettek bizonyosságot a gimnazisták mellett és fordultak a képzősök ellen. Meddő kísérlet marad itt kérem minden, amely erre a kérdésre erőt fordít. Mi megtettünk vezetők mindent a két ifjúság részére való példaadásra. Ezért vonult be a főiskolai tanárok bibliakörébe a képzőintézet teljes tanári kara is. Ha a két ifjúság vezetői közeledést mutatnak fel, úgy a Kálvin János kör keretei nagyon alkalmasak e célok megvalósítására.

Milyen impressziókat szerzett az Igazgató úr a teológusok tanítói képesítése alkalmával? Erre vonatkozóan nékem meg van az egyéni véleményem, amely nem kívánkozik a nyilvánosság elé. Mindenesetre az álláspontom az, hogy egy éves képzői tanulás mellett, főiskolai képzettség alapján sem lehet megszerezni azokat a képességeket, amelyek megszerzésére a mi fiaink öt esztendő alatt képesek. Ha a lelkes tanítók egyénisége olyan lesz, mint ami a tanítói pálya előfeltétele, az egyház és tanügy nagy erősödést nyer bennük, ellenesetben természetesen csak a kárát.

Ime, problémáink az illetékes helyekről adott nyilatkozatokban megláthatják méltán megoldási eszközeiket. Reánk, ifjakra vár tehát itt is a munka s ha eredményt akarunk, ne késlekedjünk.

Novotny Gyula.

Anekdóták.

A tanítóképezdében lázasan folynak a vizsgák. A vizsgáló bizottság éppen most vonult vissza a végeredmények megállapítására. A megvizsgált sereg pedig fokozódó izgalommal várja, már épen egy félórája, a véget. Egyik jó zenészünk, aki zene vizsgán épen a terc-quart, quart-sext, quint-sext accordokról s a terc, quart stb. hangkörről felelt, valószínűleg a felelet hatása alatt így morfondírozik:

— Dezső bácsi most biztosan beír egy-egy quartot, Puchberger tán kettőt is kap.

A Kórus-körut első stációján (Gönc) a zsványpecsenye-sütésre indult társaságban egyik kollégánk a házi kisasszonyával beszélgetve két tehén mellett megy el, amelyek egymást nyalják. A kollega, amikor megpillantja, odaszól a kislánynak édeskés mosollyal:

— Nézze, hogy szeretik egymást.

*

A csendesnap egyik előadásán igen sok -izmus hangzott el. Beszéltek a barthiánizmusról, theozófizmusról, kommunizmusról stb. Elhangzott még az is, hogy „A tegnapi héber kolloquiumokban pedig igen sok volt a martinizmus. (Ugyanis dr. Zsiros professzor úr mult évi távolléte alatt Martin Miklós szénior tanította az első éveket). Egyik kollégánk, aki találva is érezte magát a martinizmus által, megjegyzi:

— Butizmus volt az Nagytiszteletű Úr!
(Gyengébbek kedvéért: nem buddhizmus.)

Dr. Kun Zoltán.

Alig tudjuk elhinni, hogy meg tudott válni 59 éve példaadó hűséggel betöltött főiskolai orvosi tisztétől a pataki iskola legidősebb tanára, a munka professzora: dr. Kun Zoltán. Akinek nyűg a munka, meg sem tudja érteni, hogy miért ragaszkodik olyan görcsösen szinte utolsó leheletéig munkateréhez a munka szerelmese. Akinek gondoskodása nem terjed túl családjá szűk körén, s nem akar ezrek számára hátra hagyni gazdag örökséget, hogy tudná elgondolni azt a szeretetet, amivel alkotásait szereti az alkotások mestere? Aki a

vállalkozás értékét csak pénzzel tudja felmérni, az ne akarja méltatni az önzetlen vállalkozó életét.

Dr. Kun Zoltán ezeknek a ritka emberi tulajdonságoknak hordozója. Élettörténetét megírni nagyon nehéz lenne, mert Isten kegyelméből hosszúra nyúló életében számtalan sok az orvos mindennapi kötelességén túlmenő munkálkodás, vállalkozás, alkotás. Ez alkalommal csak a nyolcvanon felüli évek néhány kedves és jellemző epizódjáról emlékezünk meg.

A főiskolai kórházhoz jó lett volna még egy szobát ragasztani. De hiába sürgette itt is, ott is, mindenütt azt mondták: nincs miből. S ő hozzáfogott és megcsinálta.

Nálánál sokkal fiatalabb orvosoknak is hibájuk szokott lenni, hogy nem tartanak lépést a fejlődő tudománnyal. Ő a Zeileiss-féle gyógymódot ismerte, lételének *első napjaiban* kipróbálta, tanulmányozta és ismertetést írt róla.

Az iskolakertben cigarettázott néhány nagyobb diák. Az öreg úr hozzájuk ment és ajánlotta nekik *a legújabb* nikotinmentesítő találmányt.

A mult iskolai évben nagy beteg volt. Hosszabb ideig Budapestén részesítették kórházi ápolásban. Még nem egészen felgyógyultan jött haza onnan egy este. S másnap reggel alig tudták vissza tartani attól, hogy át ne vegye helyettesétől az iskolai kórház vezetését.

Az ifjúság nem azokon a kitüntetésekben, megtiszteltetésekben keresztül látja őt nagynak, amelyek áldásokban gazdag életét kísérték. Az ifjúság akkor mutatja meg nagybecsülését iránta, amikor őszintén bevallja, hogy *tőle tanulhatott fiatalos munkakedvet.*

Dr. Kun Zoltánra nem mondhatjuk, hogy nyugalomba vonult. Úgy érezzük: csak azt akarja látni, hogyan forgolódik kedves alkotásában, a főiskolai kórházban, utóda?

Neki, a fáradhatatlannak, nem kívánhatunk szíve szerintibb ajándékot Istentől, mint hogy munkabírását utolsó lehelletéig őrizze meg. Legyen rajta Isten áldása még számosnak kívánt esztendeiben.

Két szál gally: egy élet.

A falu mélyen aludt. Az alacsony házak, mint félénk nyulak lapultak a grófi erdő tövében. Temetői csönd térdelt a fekete-ravatalu éjszakában. Csak egyetlen ablak meresztette bele sárga szemét a halálos sötétségbe, mint valami kísértet. A szoba alacsony, kicsiny és hideg volt, mint a jégbarlang. Az egyetlen ágy ott roskadt a jobbsarokban és a szalma kilógott belőle, mint felmetszett hasból a bél. Egy asszony nyögdecselt rajta rongyokba takarózva. Tüdőgyuladása volt. Az ötéves gyermek bagolyként gubbaszkodott a fáradt kanapén és aludt. A mécs álmosan pislogott a két férfi szakállas, sovány arcába. Köröskörül szinte ordít a nyomoruság és a férfiak az asszony vergődő nyögését hallgatják. Egyik az anyját, a másik a feleségét. Az apa negyven év körüli, életerős, de most tétlenségre ítélt ember. Ruhája rongyos, trágyaszagu.

— Nem lehet másként megoldani . . . Segélyt nem kapunk, se munkát. Anyád beteg, meleg szobára és meleg ételre volna szüksége. Nekem nagyon rosszul esik, hiszen dolgozni tudnék, becsületes uton is megszerezném a fát, de nincs munkám, tudod.

A fiu tizennyolc éves, munkanélküli lakatos. Arca beesett, sápadt, szemei bágyadt tüze az éhségtől. Hiányos fogaival a körmét rágja.

— Tudom, de ez nagyon veszélyes játék, mert az erdőkerülő éjjel-nappal őrzi az erdőt és ha valaki csak egy szál galyért is átlépi a határt, lelővi. Az a parancs.

Az apa gondolataiba mélyedte arcán összébb rándulnak a ráncok.

Látszik rajta, hogy ingadozik, de mikor felesége kinjaira és a hidegre gondol, határozottan áll föl.

— Az erdőkerülővel jóba vagyok, a múltkor is adtam neki egy félpakli dohányt, mikor kért. Csak nem lesz olyan embertelen, hogy lelőjön bennünket mint egy kutyát... Különben, ha nem akarsz jönni, én nem kényszerítlek. Elmegyek egyedül is — és már kezdte magára ráncigálni az ócska nagy kabátot.

A fiu gyorsan átgondolta a lehetőségeket. Tegnap bent járt a városban és ott olvasta az újságból, hogy még nagyobb hidegek lesznek. Akkor pedig biztosan elpusztul az anyja a hideg szobában. Tehát nincs más mód, mint megpróbálni a falopást.

— Várjál apám! én is megyek. Egyedül nem eresztelek. Baltát is viszünk ugye?

— Nem, csak az apróbb gallyakat szedjük össze a földről. Ahoz nem kell.

A fiu bambán nézett az apjára és csodálkozva kérdezte:

— Miért?

— A baltával zajt ütünk. Aztán megeleégsem én a lehullott ágakkal is, csak abból tudjunk hozni szerencsésen.

Valami kínos sejtelem volt a szavaiban. Érezte, hogy nem rendes dolog lopni, de a nyomoruság rákényszerítette. Nem tehettek egyebet, mint engedelmeskedni a nyomor kínos parancsszavának.

Kiléptek a dermedt éjszakába és lassan megindultak az erdő felé. Hangtalan léptekkel haladtak egymás mellett. Visszafojtották leheletüket és a mély csendben hallhatták szívük vad dobbanásait. Homlokukon kidagadtak az erek és agyukban megriasztva kóvályogtak a gondolatok, egész testük remegett az izgalomtól, bár nyugalmat erőszakoltak magukra. Az erdő közel volt, hamar elérték. Vigyázva lépték át a határt. Nyakukat előreszegve feszítették neki figyelve a sötétségnek. Semmi zaj...

Az apa lehajolt és fölmarkolt az első fa alól két szál kisebb gallyat. Ekkor megzörrent a közeli bokor. Egy dörrenés rázta meg a fákat, a földet, a levegőt és az apa átlőtt nyakkal ütődött a földhöz, szóltalanul...

A fia sóbálvánnyá dermedten állt. Egy pillanatig megszűnt a szive is dobogni. Első gondolata az volt, hogy miért nem hozta magával a baltáját, amivel megvédehetné magát és agyonüthetné azt a gazembert. De hirtelen magához tért, megragadta apját és vadul kezdett rohanni vele a házuk felé. Lábai alatt vonaglott a föld, vállain vonaglott a test. Előbb arcába aztán a földre csurgott a meleg vér, az apja vére s a megolvadt föld mohón itta be. Rohant, inaszakadtan rohant. Ereiben zugva futott a fiatal vérfolyam, eszeveszettül. Fejében összekuszálódtak a gondolatok, szeretete volna felkurjantani veszett dühében ezt az alvó, sötét magyar világot ezért a szörnyű igazságtalanságért, de torkát görcsösen szoritotta valami...

Berontott a házba és letette terhét a földre. A mécs sercegve égett és az asszony felsírt ágyából, amikor meglátta, hogy mi történt,

föl akart ugrani, de erőtllenül hanyatlott vissza a szalmára. Szemei előtt elsötétült a világ s delejes álmok szállt a szemére, agyára.

A fiu rongyokat kapkodott elő és becsavarta a fölszakadt, mély sebet. De kétségbeesetten látta, hogy abból már sok vér kifolyt és még mindig szivárog, tehát el fog pusztulni. Olmos bánat zuhant a mellére s állt szótlánul.

Az anya kezdett eszméltre térni. Ösztönösen megérezte, hogy itt valaki betegebb nála és át kell adnia a helyet. Kiszállt az ágyból és beletaposott a férje vérébe. Ekkor eszmélt rá, hogy itt nagy baj van. Fölsikoltott: — Jaj, mi történt, mi lesz velünk? és az asztalra roskadt.

A fiu fölemelte haldokló apját és befektette az ágyba. Nézte a vonagló testet hosszan, fájdalmasan, aztán reszkető, kuszált haju édesanyját. Az asszony didergett, fogai vacogtak. Nem értette, hogy mi történik itt. Lázás volt. Fájdalmasan zokogott és följajdult bamba lázalmából. — Vigyetek innét . . . itt közel van a halál . . . aszott karjait maga elé tartotta irtózva.

A fiu átkarolta a megriadt testet és egymást támogatva botorkáltak ki a nehéz vérszagu szobából. Bent az apa fáradt, elhaló hörgése jajdult bele csak néha kísértetiesen a levegőbe. A kályha nyitott, szája éhesen ásítózott bele a csöndbe . . .

A kanapé megnyisszant. A gyerek álmosan emelkedett fel róla. Körülnézett és odarohant az apja ágyához. Ötéves, vén, holdvilágszínű gyerekarcával egy pillanat alatt mindent megértett és ráborult az apja testére. Aztán sirásra görbült kicsi szájával naivul zokogta.

— Mért halsz meg édesapám?

Az apa lankadt teste megvonaglott. Fölnyitotta elborult, tüveges szeméit. Kezében még mindig ott szorongatta a galyakat és horpadt melléből végsőt zihálva dobta oda a szavakkal együtt fiának, örökségül.

— Csak . . . eh . . . két . . . szál . . . gallyért . . . *Kárász József.*

CZIÁKYENDRE

Vakáció volt. Az Örökkévaló Tanár is hosszú vakációt adott igaz tanítványának és hűséges szolgájának, aki szívével gondolkozott és esperesi, lelkészi ügyeit is szívében és szívével vitte. Sok fiatal diák és sok szegény szíve dobbant össze fájdalmasan az ő halála hírére. Sok szegény diáknak fogta fel ügyét, mindenki tapasztalta szeretetét, aki csak várt tőle valamit. De azért, ha valaki jónak mondotta volna szemébe, azzal felelt volna: „Senki sem jó, csak egy, az Isten.” Imádságainak fenséges orgonazúgásában Istennel közvetlenül társalkodó lelke visszatért Alkotójához a hosszú munka után s a most pártfogás nélkül maradt szegények és diákok ügyét rábízta Arra, Aki mindnyájunk ügyét felveszi s az ő lelkét is Magához vette.

Irodalom. — Művészet.

Fáber Kovács Gyula: Ballag már a vén diák . . . (Regény.)
 Egy ijedt szemű, faluról szakadt gyerek elindul a pápai kollégium folyósóin, félénken, idegenül. A kisdíák lassan megtanulja a kollégium életét élni; nagydiák lesz; jönnek a diákszerelmek és az élet nagy-szerű meglátásai, de a „nagyigéretű élet“ belekertül egy szerelem hálójába; elveszti az erkölcsi talajt a lába alatt; egy kórházi ágyon haldokló öreg paraszt szavai térítik vissza és nagy tervekkel kilép az életbe. Nyolc év történetét akarja adni ez a regény. A diákélet pisz-kos, de mégis új szépségekre ámulásának nyolc évét, annak százféle arcával, ízével és színeivel. A pápai kollégium erkölcsi állásfoglalását egy „destruktív“ világban. A diákéletet már sokan megrajzolták, (Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Komáromi János) de azok-hoz az igazibb képekhez ez a regény semmi újat nem ad. A nyolc év gazdag szinpompája elvész szavai mögött; arcok helyett neveket kapunk és a légkörnek, az erkölcsi állásfoglalásnak nagyon is már-ciusi óda íze van. Az egyik tanár jellemzésénél mondja szerzőnk: „Sokan jegyezték előadásait és pályamunkába fogó nagy termékeny-séggel szerettek meg sokan az irodalomtörténetet.“ (170. old.) Ha csak ez a „pályamunkás termékenység“ jellemzi valóban azt a lég-kört amelynek ajándéka ez a könyv, ez nem a mi szavunk. A mai kornak fiatalos, robbantó erejű eszmékre van szüksége, nem rózsa-színű fellegekben lebegő „kicsi fecskékre.“

Reméljük, hogy írunk, akinél ez még csak a sorok között, az elgondolás konstruktív-ságában és a magyar nép, a magyar falu mély-séges szeretetében található meg, meg fog ajándékozni bennünket ezzel. És új szemléleten át igazi, emberibb képet fog festeni a diák-ságról és a pápai kollégiumról.

ujlaki.

Hirek.

1932 szeptember 11-én délelőtt tartottuk főhisztületű Farkas István püspök úr jelenlétében évmegnyitó ünnepélyünket Főiskolánk imatermé-ben. Először a XC. zsoltárt énekelte el ez új esztendő kezdő, új meyen-yiségekkel elinduló diáksereg. Majd dr. Mátyás Ernő közigazgató úr mondotta el az ifjúi lélek nagy akarásait, el-határozásait még jobban megerősítő beszédét. Rámutatott arra, hogy a „több halál“ kockázatát a „több élet“ bizonyosságával kell megnyerni, mi-dőn a mi világunk ifjúsága egy vi-

lág-katasztrófa, egy nagy tragédia kifejlésének küszöbén áll. Eschato-logikus időket élünk s épen most kell igényelni az életet, de úgy, hogy az Istenbe vetett hitünk által az evangé-lium fénye tükröződjék mibennünk. Az evangélium döntés elé állit min-ket. „Az ifjuság ideje a döntés ideje.“ A Krisztus mellett való döntés óv meg a közelgő kísértésektől s ez mu-tatja meg az utat, mely Krisztus tiszta seregébe vezet — A közigazgató úr mély értelmű gondolatai bizonyára termő talajra találtak mindenki-ben.

Majd, főtiszt. Farkas István püspök ur mondotta el mély érzésekből fakadó hatásos beszédét. A főpásztor mindeneknek egyedüli feltételéről a türelem mellett az Isten félelmet jelelte meg. Minden ember csak egyet félhet: az Istent s csak az ő dicsőségére szolgálhat. Majd rámutatott az ótestamentumi Ákán példázatával arra, hogy ez a társadalom mennyire romlott, bűnös, mert „préda“ van benne. Ezt a prédát, szennyet kell kiegészíteni a lelkekből s mindent átfogó szeretetben egyggyé olvadni. A püspök úr gondolataiban épen akkor emelkedett a legmagasabbra, midőn szülő, tanár s tanítvány egymás iránt tanusított nagy égő szeretétére intette a vezetőket s vezetetteket. S ha ez a szeretet lesz majd úrrá mindenkben, a „poklok kapui“ sem törnek le a fiataltságot. A püspök úr lenyűgöző erejű beszéde egyaránt magával ragadott mindenkit. Az ifjuság ezután a Himnuszt énekelte el s ezzel évmegnyitó ünnepélyünk véget is ért. *B. S.*

Gratulálunk az új doktoroknak, Dr. Újszászy Kálmán theologiai és Dr. Urbán Barnabás gimnáziumi tanároknak.

Eljegyzések. Dr. Jakob Károly gimn. tanár Vollweiter Krisztina úr-

leányt, Benkő Béla gimn. tanár Vass Eta úrleányt eljegyezte. Szívből gratulálunk — Martin Miklós közlönyünk volt lelkes és munkás szerkesztője eljegyezte Kiss Zsófiika úrleányt. Mi az ígéretek hordozói őszinte érzéssel az Isten áldását kívánjuk az ő befejezett életükre.

Szabó József angolinternátusi sporttanár, ki szimpátikus és megnyerő egyéniségével Szathmáry Lajos helyét foglalta el a diákság körében, Budapestre távozott.

Szeretettel köszöntjük Molnár Benjámint, a gimnázium angol-magyar, Benedek László, új sport- és dr. Gárdonyi Zoltán, a tanítóképző új zene-tanárait.

Az „ébredés“ theologijája. A theologiai kar az ifjuság nagy öröme elhatározta, hogy ebben az évben reggel 7 órától kezdve is lesznek előadások.

Kérelem a város vezetőségéhez. Két betegség van, ami nem okoz fájdalmat: a tüdőbaj és a pizok. De nekünk mégis fájnak a sepreten utcák. Kellemetlen, sőt egészségtelen a sok por. Nem ártana több seprés és néha az öntözés.

GRAFOLÓGIA.

Rovatvezető: *Kazay József.*

A grafológiát eddig elért eredményei alapján a következőképen lehet meghatározni: a grafológia az a tudomány, amely a kézírásból (grafikum) exakt vizsgálatokkal és természetudományosan megalapozott módszerekkel, továbbá a logika fegyvereivel az ember jellemét, értelmi alkatát, hajlamait, vitalitását, mozgásos magaviseletét, személyiségének individuális ismérveit stb. képes megállapítani.

A grafológiával az önmaga megismerése felé vezető uton találkozott az emberiség. Az élet fokozatosan nehezedő terhei alatt arra vagyunk kényszerítve, hogy *önmagunkat megismerve* fejlődésünket irányítsuk s egyéniségünk hajlamait életünkkel összhangba hozva boldogabbá, melegekedettebbekké válhassunk. E törekvésünk közben jön segítségünkre a grafológia.

E rovat megnyitásával kettős célt

akarunk szolgálni: egyrészt, hogy olvasó közönségünknek egy teljesen tiszta képet nyujtsunk a grafológiáról, másrészt pedig, hogy olvasóinknak grafológiai analíziseket adjunk. Alkalma lesz az olvasónak megismernie a grafológia történetét, módszerét, főbb tételeit, problémáit, segédtudományait, az i. mertebb magyar grafológusokat stb.

Úgy látszik, két olvasónk jó előre értesült rovatunk megnyitásáról s kéziratakat beküldve már a szeptemberi számban kérték jellemrajzuk leközlését. Kérésüknek az alábbiakban teszünk eleget

Jelige: „Korán értesültem!”

„Elvont gondolatkörben élő művész egyéniség. Kifejezőmódja egyszerű és monumentális, mégis könnyed és csupa ritmus. Mindez azt sejteti, hogy zenész. Kritikájában érzelmi, de különösen esztétikai szempontok az irányadók lgyekszik magát erős önfegyelem alatt tartani. Idegei nem túl erősek; igen nagy megpróbáltatásoknak nem álla-

nának ellen. Ezt tudja is, és fegyelmezetten kerüli az öröm és izgalom végleit, hogy takarékoskodjék erejükkel. Több jel arra vall, hogy később inerváltta lesz és az ilyenformán kialakult hangulatok hatásai alatt mint jó zenésztől könnyen lehet a lány melanchóliák komponistájává, vagy pedig ellenkező esetben, ha idegei bírják, értékes előadó.”

Jelige: „A közlőny közelében.”

Noha hosszú levelet küldött, helyszűke miatt rövidre kellett fogni a bírálatát.

Lényét így lehet legjobban és leg-rövidebben körülírni: „A letűnt Biedermeier kornak egy itt maradt, tipikus, fiatal-lány példánya. (Ajánljuk olyan férfiak figyelmébe, kiknek lelkiileg női intuiciókra van szükségük.)

Tudnivaló: Analizálásra szánt kéziratok, jeligével, az illető nemének és korának pontos feltüntetésével a „Közlőny” címére küldendő, boríték külsején „grafológia” felírással.

Szerkesztői üzenetek.

Tanítóképzős ifjúság: Szerkesztőségünk elhatározta, hogy ezentul a Közlőnyből 3—4 oldalt a tanítóképzős ifjúság rendelkezésére bocsát. Tehát kérjük legközelebb a cikkeket, Eddig még ritkán láttunk. — **Zsoldos B. Bpest:** Lapzárta után érkezett. Köszönjük. A köv. számban jön. — **Csalódott:** Megnyugtatósul adjuk önnek azt, ami ugyan nem tőlünk származik, de idevág: „Ha valakit a diákkori ideálja nem vár meg, nagy

baj, ha megvárja, még nagyobb baj.” — **Szellemtörténész, Debrecen:** Van benne szellem, de történetesen nem tudjuk közölni. — **Philológus:** A kívánt mondat zsidóul így hangzik: áni ochéb ótká s a másik: áni nósék et hajjódék. Az első mondat más nyelveken: Ich liebe dich. Je vous aime. I love you. Lyubim te. Ik heb lief. Azonban ajánljuk, hogy a nyelvtanulása ne csak erre a mondatra szorítkozzék.

Kiadóhivatali vezetők: Fűrjész István és Kovács István.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Nyomtatta: Kisfaludy László a ref. főiskola betűivel Sárospatakon.